

LÊ-NIN

TOÀN TẬP

NHÀ NƯỚC VÀ CÁCH MẠNG

CHỦ NGHĨA MÁC VỀ VẤN ĐỀ NHÀ NƯỚC

33

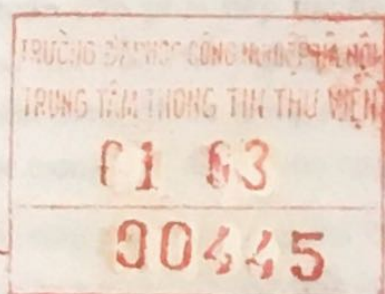
NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

V.I.LÊ-NIN

TOÀN TẬP

33

(Nhà nước và cách mạng)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA
HÀ NỘI - 2005

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Khẳng định chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam hành động là vấn đề có tính nguyên tắc đối với cách mạng Việt Nam; là bước phát triển về nhận thức và tư duy lý luận của Đảng ta trong công cuộc đổi mới, quyết tâm xây dựng đất nước theo con đường xã hội chủ nghĩa.

Những thành tựu mọi mặt do công cuộc đổi mới đất nước mang lại trong những năm qua thật đáng trân trọng và khích lệ, đồng thời đòi hỏi toàn Đảng, toàn dân phải tiếp tục nghiên cứu, phát triển lý luận cách mạng khoa học của chủ nghĩa Mác - Lênin để giải quyết những vấn đề thực tiễn đang đặt ra trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước trong giai đoạn hiện nay.

Với tinh thần đó, việc tìm hiểu, nghiên cứu có hệ thống và vận dụng sáng tạo những tư tưởng, những tinh hoa của chủ nghĩa Mác - Lênin là vô cùng quan trọng và cấp thiết đối với chúng ta hiện nay.

Đáp ứng nhu cầu học tập, nghiên cứu lý luận của đông đảo bạn đọc, đặc biệt là của các nhà hoạch định chính sách, các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu, giảng viên và sinh viên các trường đại học, nhân dịp kỷ niệm 135 năm ngày sinh của Vladimira Ilich Lenin (22-4-1870 — 22-4-2005), Nhà xuất bản Chính trị quốc gia xuất bản Bộ sách quý *V. I. Lenin - Toàn tập* gồm 55 tập và hai tập Tra cứu.

Bộ sách *V. I. Lenin - Toàn tập* ra mắt bạn đọc lần này được xuất bản theo đúng nguyên bản của Bộ *V. I. Lenin - Toàn tập*, tiếng Việt,

do Nhà xuất bản Sự thật, Hà Nội, hợp tác với Nhà xuất bản Tiến bộ, Mátxcova, xuất bản vào những năm 70 - 80 thế kỷ XX.

* *

*

Tập 33 trong Bộ sách *V. I. Lênin - Toàn tập* gồm tác phẩm "Nhà nước và cách mạng. Học thuyết của chủ nghĩa Mác về nhà nước và những nhiệm vụ của giai cấp vô sản trong cách mạng", được viết vào tháng Tám - tháng Chín 1917 và xuất bản thành sách riêng năm 1918, và gồm những tài liệu chuẩn bị cho tác phẩm này, phần tài liệu chuẩn bị ấy được V. I. Lê-nin gọi là: "Chủ nghĩa Mác về vấn đề nhà nước".

Nội dung những tác phẩm chính trong tập này được phân tích khá toàn diện trong phần *Lời tựa* in ở đầu sách, do Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lênin (Liên Xô) viết cho lần xuất bản bằng tiếng Việt.

Phần Phụ lục và các Bản chỉ dẫn (với những số trang tương ứng của phần nội dung trong tập) ở cuối sách được trình bày hết sức khoa học và chuẩn xác; đây là phần tra cứu rất bổ ích, góp phần làm sáng tỏ nhiều vấn đề trong nội dung tác phẩm, giúp bạn đọc hiểu sâu sắc hơn tư tưởng của V. I. Lênin.

Chú thích cuối trang bằng dấu (*) là của V. I. Lênin; chú thích bằng chữ số Ả-rập ⁽¹⁾ là của Viện Nghiên cứu chủ nghĩa Mác - Lênin trực thuộc Ban Chấp hành Trung ương Đảng cộng sản Liên Xô (trước đây).

Hy vọng Bộ sách sẽ là tài liệu nghiên cứu và tham khảo bổ ích cho bạn đọc.

Tháng 7 năm 2005

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

LỜI TỰA

Tập 33 trong V. I. Lê-nin Toàn tập gồm tác phẩm "Nhà nước và cách mạng. Học thuyết của chủ nghĩa Mác về nhà nước và những nhiệm vụ của giai cấp vô sản trong cách mạng", được viết vào tháng Tám - tháng Chín 1917 và xuất bản thành sách riêng năm 1918, và gồm những tài liệu chuẩn bị cho tác phẩm này, phần tài liệu chuẩn bị ấy được V. I. Lê-nin gọi là: "Chủ nghĩa Mác về vấn đề nhà nước".

Vào đầu thế kỷ XX chủ nghĩa tư bản bước sang giai đoạn cuối cùng của nó — giai đoạn chủ nghĩa đế quốc, giai đoạn này đã được Lê-nin coi là đêm trước của cách mạng vô sản, xã hội chủ nghĩa. Cuộc chiến tranh thế giới thứ nhất (1914 - 1918) làm cho mâu thuẫn của chủ nghĩa tư bản gay gắt đến tột độ, đã thúc đẩy nhanh chóng quá trình chín muồi của khủng hoảng cách mạng trong nhiều nước đế quốc.

Những thủ lĩnh cơ hội chủ nghĩa của Quốc tế II (E. Béc-stanh, C. Cau-xky và những người khác) trong thời gian đó đã chống lại các nguyên lý của chủ nghĩa Mác, chống lại cách mạng xã hội chủ nghĩa và chuyên chính vô sản, chống lại việc dùng phương pháp cách mạng thay thế nhà nước tư sản bằng nhà nước vô sản; họ đã bảo vệ lý luận phát triển hòa bình chủ nghĩa tư bản thành

chủ nghĩa xã hội. Bọn vô chính phủ chủ nghĩa chống lại bất kỳ một nhà nước nào, kể cả nền chuyên chính vô sản. Trong hàng loạt bài báo, Bu-kha-rin đã bênh vực các quan điểm nửa vô chính phủ, phản mác-xít trong vấn đề nhà nước.

Thời đại chủ nghĩa đế quốc đã đặt ra trước giai cấp vô sản và các đảng mác-xít của nó nhiệm vụ lật đổ ách thống trị của giai cấp tư sản và giành chính quyền về tay giai cấp công nhân. V. I. Lê-nin đã nhấn mạnh: "Cho nên vấn đề thái độ của cách mạng xã hội chủ nghĩa của giai cấp vô sản đối với nhà nước không những chỉ có ý nghĩa chính trị - thực tiễn, mà còn có tính chất nóng hổi nhất nữa, — vì đây là vấn đề làm cho quần chúng thấy rõ những việc họ sẽ phải làm trong một tương lai gần đây, để tự giải phóng khỏi ách tư bản" (tập này, tr. 4 - 5).

Nhiệm vụ chủ yếu đặt ra trước những người mác-xít cách mạng trong giai đoạn lúc bấy giờ là tổng kết một cách sáng tạo kinh nghiệm cách mạng mới của cuộc đấu tranh của giai cấp vô sản và trên cơ sở đó phát triển hơn nữa lý luận mác-xít về cách mạng xã hội chủ nghĩa, học thuyết về nhà nước. Trước hết cần phải khôi phục và trình bày có hệ thống các quan điểm của những người sáng lập chủ nghĩa cộng sản khoa học về nhà nước, — các quan điểm này đã bị những thủ lĩnh và các nhà tư tưởng của chủ nghĩa cơ hội quốc tế xét lại, — và phát triển chúng cho phù hợp với hoàn cảnh lịch sử mới.

Những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu này, Lê-nin đã thực hiện trong cuốn sách "Nhà nước và cách mạng", một tác phẩm xuất sắc của chủ nghĩa Mác sáng tạo. Tác phẩm của Lê-nin, — mà trong đó lần đầu tiên học thuyết mác-xít về nhà nước được trình bày có hệ thống và đầy đủ nhất, — là lời giải thích khoa học hoàn thiện nhất, về chiều sâu và về tính chất nhiều mặt, lý luận về nhà nước, là mẫu mực sáng chói về tính đảng trong cuộc đấu tranh

với kẻ thù của chủ nghĩa Mác. Trong tác phẩm này Lê-nin đã chỉ rõ các quan điểm của Mác và Ăng-ghe-n về nhà nước được phát triển như thế nào, đã nhấn mạnh rằng vấn đề nhà nước là một trong những vấn đề căn bản của chủ nghĩa Mác. Lê-nin đã phân tích mối liên hệ của nhà nước với tính chất giai cấp của xã hội, đã chứng minh tính quy luật và tính tất yếu của cách mạng xã hội chủ nghĩa và của chuyên chính vô sản, đã vạch ra thực chất và nhiệm vụ của nhà nước vô sản và của nền dân chủ vô sản, đã phát triển học thuyết mác-xít về chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản và đã làm sáng tỏ những vấn đề khác.

Tác phẩm "Nhà nước và cách mạng" đặt cơ sở cho lý luận về nhà nước xã hội chủ nghĩa — phần quan trọng nhất của học thuyết mác-xít về nhà nước, về sau lý luận này được V. I. Lê-nin phát triển dựa trên kinh nghiệm Chính quyền xô-viết.

Vấn đề nguồn gốc, thực chất và ý nghĩa của nhà nước luôn luôn đã và vẫn sẽ còn là đối tượng của cuộc đấu tranh tư tưởng gay gắt nhất. Những người đại diện cho triết học, sử học, luật học, chính trị kinh tế học và chính luận tư sản đang cố tình làm rối vấn đề nhà nước, mà như Lê-nin đã chỉ ra, đây là một trong những vấn đề lý luận khó nhất. Họ đưa ra rất nhiều thứ lý luận về nhà nước, trong đó họ biện hộ sự thống trị của các giai cấp bóc lột, xóa nhòa tính chất giai cấp của nhà nước tư sản. Nhằm làm cho nhân dân lao động sao nhãng những vấn đề cơ bản của đời sống xã hội, các nhà tư tưởng tư sản tán dương nhà nước đế quốc hiện đại, miêu tả nó như một nhà nước siêu giai cấp "phồn vinh chung", phủ nhận vai trò phản động của nó trong đời sống xã hội.

Trên cơ sở phân tích sâu sắc các tác phẩm của Mác và Ăng-ghe-n, trong cuốn "Nhà nước và cách mạng", Lê-nin đã nhấn mạnh rằng chỉ có chủ nghĩa Mác mới đưa ra được câu trả lời khoa học và đúng đắn cho câu hỏi: